

Styrelsen 2017-11-24

Handläggare: Camilla Nyman
Tel: 031-368 40 11
E-post: camilla.nyman@goteborg.com

Yttrande Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018-2035

Förslag till beslut i styrelsen för Göteborg & Co Träffpunkt AB

Styrelsen föreslås besluta

1. Att tillstyrka förslaget till Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035 med kommentarer enligt upprättat yttrande.
2. Att översända yttrandet till Business Region Göteborg.

Bakgrund

Business Region Göteborg har efter beslut i Kommunfullmäktige 2016-09-08 i uppdrag att tillsammans med Kommunstyrelsen utveckla ett förslag till näringslivsstrategiskt program för Göteborgs Stad. Föreliggande förslag till program består av en målbild och tillhörande mål samt sex huvudstrategier för att nå dessa. Inom de sex huvudstrategierna föreslås sammanlagt 23 åtgärder.

Syftet med programmet är att skapa vägledning för stadens arbete med näringslivsfrågor på ett konkret, långsiktigt och målinriktat sätt och genom detta generera goda förutsättningar för företagande. Programmet ska ge en tydlig målbild för de offentliga verksamheterna i staden och samtidigt visa externa aktörer stadens ambitioner med sitt näringslivsarbete. Förslaget har nära kopplingar till såväl Göteborgsregionens som hela Västsveriges utveckling.

Ur en strategisk synpunkt är näringslivsfrågor av stor betydelse för både staden och hela regionens kommande utveckling. Ett starkt näringsliv med framgångsrika företag skapar sysselsättning och tillväxt som driver utvecklingen framåt samt bidrar till attraktivitet.

Förslaget till program är ett resultat av bred samverkan mellan näringsliv, akademi, förvaltningar och bolag samt ett flertal större regionala aktörer.

I underlaget ombeds remissinstanserna utgå från följande frågeställningar:

1. Övergripande synpunkter på det näringslivsstrategiska programmets innehåll och uppbyggnad.
2. Inom de sex strategiska områdena som programmet omfattar, föreslå totalt 23 åtgärder. För var och en av dessa åtgärder ställer vi följande frågor:
 - a. Vill ni/er organisation bidra till arbetet med denna åtgärd (Ja/Nej/Vet inte)
 - b. Om ja, på vilket sätt?
Ni väljer själv vilka åtgärder som är aktuella att yttra er om. Var gärna så konkreta som möjligt. Noterna att svaren på fråga 2 inte innebär ett formellt åtagande.
3. Synpunkter på genomförande och uppföljning (se sid 5 i bifogat program)
4. Vilka ser ni som de mest avgörande faktorerna för att programmet ska leda till handling?

Föreliggande yttrande lämnas gemensamt från klustret turism, kultur och evenemang och följer anvisningens struktur.

Yttrande

Övergripande synpunkter

Inom klustret turism, kultur och evenemang har Göteborg & Co i uppdrag att marknadsföra och medverka i utvecklingen av Göteborg som turist-, mötes- och evenemangsstad. Detta arbete bedrivs på olika sätt och sker i nära samverkan med en mängd intressenter varav många återfinns i näringslivet. Ett expansivt, tillåtande och generellt gynnsamt näringslivsklimat är en nyckelfaktor för att skapa tillväxt och attraktionskraft i form av inflyttning, god arbetsmarknad och en växande besöksnäring i Göteborg.

Bolaget ser positivt på ambitionen att samordna och tydliggöra stadens ambitioner gällande näringslivsfrämjande arbete och förhoppningen är att programmet ska kunna stödja hela klustrets arbete med dessa frågor i framtiden.

Målkonflikter

Under ett avsnitt redovisas de styrande och stödjande dokument som har beröringspunkter med det näringslivsstrategiska programmet. I samband med detta hade det varit önskvärt med en beskrivning och problematisering av eventuella målkonflikter mellan programmet och centrala dokument i staden.

Hållbar utveckling innebär en växelverkan mellan, miljömässig, social och ekonomisk tillväxt. För att en utveckling ska vara hållbar behöver samtliga tre perspektiv beaktas. Det näringslivsstrategiska programmets mål har sin tyngdpunkt i den ekonomiska tillväxten i Göteborg och Göteborgsregionen. Näringslivet har stora möjligheter att bidra till hållbarhet i

alla tre perspektiven men det kan också innebära målkonflikter med stadens hållbarhetsmålsättningar.

Strategiska områden och åtgärder

Inledning

Besöksnäringen betraktas som viktig och väsentlig i svensk ekonomi vilken sedan 25 år varit en framgångsrik del av Göteborgsregionens målsättningar för fortsatt hållbar tillväxt och attraktivitet.

Besöksnäringen är sysselsättningsintensiv. Inom besöksnäringen får många chansen att få sitt första jobb, det är en av få näringar som kan erbjuda allt ifrån instegsjobb till komplexa tjänster.

Destinationens utveckling är ett resultat av samverkan mellan näringslivet, akademien och det offentliga där Göteborg & Co utgör en samverkansplattform. Destinationens utveckling är också resultatet av offentliga och privata investeringar samt framgångarna av långsiktiga strategier för att ta vara på det som är unikt och kombinera det med möten, evenemang, attraktioner och kulturupplevelser.

Klustret turism, kultur och evenemang har i uppdrag att bidra till besöksnäringens utveckling, vilket i hög grad innebär att skapa attraktivitet genom reseanledningar och tillgänglighet. Detta sker såväl i klustrets samtliga bolag genom att kreativa, innovativa lösningar och idéer tillåts få stort spelrum, som i arbetet med att underlätta för näringslivets utveckling.

Inom klustret har Göteborg & Co ett särskilt ansvar för samverkan med och utvecklingen av besöksnäringen. Det sker genom att vara en plattform för samverkan mellan näringsliv, organisationer, kommuner, universitet och högskola i arbetet med att stärka och utveckla Göteborgs konkurrens och attraktionskraft. Inom Göteborg & Co finns även Näringslivsgruppen (NLG) vars medlemmar från 25 företag och organisationer aktivt kompletterar det uppdraget.

Klustret kan bidra till ett antal av de sammanlagt 23 åtgärder som föreslås i programmet. Insatsernas form behöver kontinuerligt anpassas till behoven. Under respektive åtgärd ges exempel på tillfälliga och återkommande insatser som klustret genomfört. Åtgärderna omfattar både insatser inom besöksnäringens område och insatser inom övrigt näringsliv där flera insatser hämtats ur NLG:s verksamhet.

Klustrets insatser inom programmets förslag till åtgärder

(Numreringen refererar till remissunderlagets numrering av föreslagna åtgärder)

Kompetensförsörjning

1. Utveckla skola-näringslivssamverkan och låta entreprenörskap löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet.

Inget kärnuppdrag, bidrar dock gärna utifrån den löpande verksamheten även fortsättningsvis.

- För att väcka intresse och skapa en positiv attityd till forskning och vetenskap samt uppmuntra till högre studier arrangeras *Vetenskapsfestivalen*. Festivalen kommunicerar vetenskap på ett lättillgängligt och kreativt sätt och skapar mötesplatser för skola, allmänhet, forskarsamhälle och näringsliv. NLG är huvudman och grundare av *Vetenskapsfestivalen*
- Näringslivsgruppen är officiell parter till *Ung Företagsamhet* som skapar kunskapsutbyten mellan skola och näringsliv genom att ungdomar får starta, driva och avveckla företag under ett läsår på gymnasiet. Syftet är att sprida kunskap, förståelse och intresse kring entreprenörskap och företagande.
- Tillsammans med Göteborgsregionens Kommunalförbund och Business Region Göteborg var Göteborg & Co genom Näringslivsgruppen med och möjliggjorde mötesplatsen *Future Skills* under Gymnasiedagarna. *Future Skills* ger niondeklassare en inblick i hur olika branscher fungerar, möjlighet att prova på olika yrken, lära sig mer om framtidens arbeten och göra ett välgrundat studie- och yrkesval.

3. Utveckla möjligheten till fortbildning och kontinuerligt lärande på arbetsplatsen.

Inget kärnuppdrag, bidrar dock gärna utifrån den löpande verksamheten även fortsättningsvis.

- Göteborg & Co samverkar med bl.a. Göteborgs universitet och Chalmers för att värva vetenskapliga möten inom ämnesområden där staden forskare har spetskompetens. Genom att samla världsledande forskare och därtill kopplat näringsliv skapas plattformar att nyttja för kompetenshöjande insatser. Sahlgrenska Universitetssjukhus styrelse har beslutat om att löpande i sin verksamhet nyttja värvade möten och kongresser inom relevanta ämnesområden för fortbildning. Liknande former för samverkan diskuteras även på regional nivå.

4. Verka för bättre matchning och snabbare validering av kompetenser tillsammans med näringslivet för ökad delaktighet på arbetsmarknaden.

Inget kärnuppdrag, bidrar dock gärna utifrån den löpande verksamheten även fortsättningsvis.

- För fjärde året i rad arrangerades *Skarpt Läge*, en jobbmässa för unga i Göteborg. Projektets syfte är att få arbetssökande ungdomar och unga vuxna att möta och knyta kontakter med näringslivet. 2017 fick 203 unga anställning direkt i form av heltids- och deltidsanställning eller praktik, varav 122 arbetar kvar efter sex månader. Team Göteborg är en av initiativtagarna till projektet och det stöds av bland annat Näringslivsgruppen.

5. Satsa aktivt på att tillvarata och attrahera internationell kompetens och stödja initiativ som stärker den internationella gemenskapen (international community) i staden.

Inget kärnuppdrag, bidrar dock gärna utifrån den löpande verksamheten även fortsättningsvis.

- Mötesindustrin med kongresser, konferenser, affärsresor och events skapar tillväxt och profilerar stadens forskning, innovationer och företag. Allt detta stärker Göteborg som en attraktiv plats att studera, verka och investera i. Göteborg & Cos affärsområde Möten har som huvudsakliga uppdrag att marknadsföra och sälja in destinationen Göteborg till beslutsfattare av främst internationella vetenskapliga möten, politiska möten samt större företagsmöten. För ökad ekonomisk hållbarhet prioriteras möten som skapar tillväxt och som gagnar den lokala forskningen. Samverkan mellan det offentliga, näringslivet och akademien är grundläggande för bolagets arbete i frågan. Som exempel involverade affärsområdet under 2016 bland annat regionala företag som Volvo Cars, AstraZeneca och Essity i sina värnningar. Politiker och personer från det lokala näringslivet och akademien har engagerats i värnning av specifika möten samt i samband med besök av internationella mötesarrangörer.
- *Go Science* fungerar som en portal in i staden för nya internationella gästforskare vid stadens universitet. Arrangemanget är ett samarbete mellan Näringslivsgruppen, Göteborgs universitet och Chalmers. Internationella gästforskare tillför stor kompetens och stärker stadens varumärke som internationell kunskapsstad.
- I syfte att stärka Göteborgs attraktivitet och konkurrenskraft i form av en plats för internationell kvalificerad arbetskraft och kompetens, genomförde ett antal aktörer, bland annat Näringslivsgruppen under 2015 en förstudie för att

genomlysa möjligheterna till detta. Ansvaret för projektet som förstudien mynnade ut i fördes över till Västsvenska Handelskammaren och går sedan dess under namnet *Move To Gothenburg* som nu är en etablerad portal för att främja och underlätta inflyttande av internationell kompetens.

Attraktionskraft

6. Utarbeta en välutvecklad process för att attrahera investeringar och stödja företagsetableringar.

Ja, genom klustrets kärnuppdrag finns stora möjligheter att bidra till frågan.

- I Göteborgs Stads program för besöksnäringens utveckling fram till 2030, som förväntas bli antagen av Kommunfullmäktige under vintern 2017-2018, beskrivs bland annat hur staden ska verka för att säkerställa investeringar i de verksamheter som utgör motorer för besöksnäringens utveckling. Offentlig verksamhets roll och handlingsförmåga är av betydande vikt för besöksnäringens utveckling, bland annat då det offentliga ofta både äger och drifvar infrastruktur som attraherar och möjliggör turism i staden. Dessutom styr Göteborgs Stad delar av de processer som är nödvändiga för nyinvesteringar och utveckling av befintlig privat verksamhet, såsom utökning av hotellens boendekapacitet. Detta innebär att staden fungerar som en katalysator för att privata aktörer ska kunna fortsätta att växa. I detta perspektiv agerar klustrets bolag möjliggörare för nyinvesteringar som krävs för att öka destinationens attraktivitet.
- Göteborg & Co har ett löpande utbyte och samarbete med besöksnäringen i stort genom att tillhandahålla underlag och analyser som underlättar för näringsplanering och optimering av sin verksamhet.
- Näringslivsgruppen bidrar till att skapa nya nätverk och samarbeten samt affärsmöjligheter genom; finansiering och/eller rådgivning till projekt i uppstarts- och utvecklingsskedet med koppling till de tre huvudområdena näringsliv, kunskap samt evenemang och kultur.

7. Aktivt marknadsföra staden genom att utveckla berättelsen om Göteborg och det utvecklingsprång vi befinner oss i.

Ja, ett av Göteborg & Cos kärnuppdrag.

- Göteborg & Co arbetar aktivt i flera kanaler med att stärka bilden av destinationen och dess attraktivitet. Stadens officiella besöksguide

Goteborg.com är destinationens ansikte utåt på internet och antalet besökare ökar för varje år.

- Strategiskt värva evenemang och möten som skapar plattformar för att berätta om och aktivt medverka i utvecklingen av Göteborg. Exempelvis är Volvo Ocean Race en global kommunikationsplattform för utvecklingen Göteborg har framför sig och Europride för den sociala dimensionen.
- Via Göteborg & Cos proaktiva bearbetning av utländska media sprids berättelser om Göteborg och utvecklingen; teman som belyses är livsstil, musik, kultur, kreativa näringar och besöksnäringen i stort. Här finns stora möjligheter till ökad exponering utanför landets gränser genom att involvera flera teman och aktörer.
- I den strategiska planen för möten ingår det att hitta möten inom de styrkeområden staden har tillsammans med lokal industri och forskning. Vid site visits i samband med internationella möten har bolaget tagit initiativ till att planera in "innovationsstopp", genom att bjuda in lokala forskningsföretag och projekt att berätta om den innovation som pågår, allt från Cellink med 3D bioprinting, Medfield Diagnostics strokehjälm till Astra Zeneca med AI till Graphene Flagship.
- Liseberg, utbudet på Got Events arenor och Stadsteaterns repertoar bidrar starkt till Göteborgs attraktivitet och medverkar på olika sätt till att stärka bilden av Göteborg som en levande stad att leva och verka samt att besöka.
- Näringslivsgruppen delar årligen ut *Göteborgs Companipris* till framgångsrika företag som drivs och utvecklas i Göteborgsregionen. Priset fokuserar inte endast på tillväxt utan ser till en större bredd av faktorer för vad som anses vara ett gott företagande.
- *Magasin Göteborg* är en tidning som fokuserar på att belysa staden som testarena för nya idéer och ny teknik. Syftet är att locka innovativa personer och företag till regionen och visa på den mångfald bland företag som finns i Göteborg. Tidningen ges en gång om året ut i samarbete med Business Region Göteborg.

8. Skapa tillåtande miljöer som främjar entreprenörskap och där gräsrotsinitiativ får möjlighet att utvecklas.

Ja, ett av Göteborg & Cos kärnuppdrag.

- Göteborg & Co har i uppdrag att systematiskt identifiera och agera möjliggörare för etablering av nya evenemang. Bolaget utvecklar och utvärderar initiativ från företag och enskilda personer samt utreder om förutsättningar finns för att evenemanget ska bli årligen återkommande.

- Göteborg & Cos roll som samverkansplattform och möjliggörare bidrar till att öka stadens attraktivitet och hjälper till att skapa tillåtande miljöer där företag vill etablera och utveckla sin verksamhet.
- Tillväxt turism är ett EU-finansierat samverkansprojekt mellan Göteborg & Co, BRG och Turistrådet Västsverige. Syftet är att utveckla produkter och stärka konkurrenskraften bland företag inom besöksnäringen genom produkt- och företagsutvecklande insatser samt hjälp med kunderbjudande, paketering och marknadsföring.
- #gbgtechweek är en icke vinstdrivande organisation vars mål är att göra Göteborg till en av de bästa teknologiskt inriktade städerna i världen. Under en vecka om året arrangeras ca 26 olika evenemang med koppling till teknologi och startupscenen runt om i staden. Tongivande entreprenörer, investerare och företag deltar och håller föreläsningar inom olika områden kopplat till arrangemangets tema. 2017 års upplaga möjliggjordes av Näringslivsgruppen.

Infrastruktur och tillgänglighet

9. Fortsätta utveckla Göteborg som Skandinaviens logistiknav, med Göteborgs Hamn och Landvetter Flygplats som centrala hubbar.

Ja, ett av Göteborg & Cos kärnuppdrag.

- Tillgänglighetsfrågan är avgörande för det internationella näringslivet såväl som besöksnäringen. Med detta som bakgrund drivs det västsvenska samarbetsprojektet go:Connect av Swedavia tillsammans med bland annat Göteborg & Co och BRG för ökad tillgänglighet till regionen. Samarbetet syftar bland annat till att knyta nya direktflyglinjer från strategiskt viktiga platser i världen till Göteborg Landvetter flygplats. Göteborg & Co och Turistrådet Västsverige tar ett stort finansiellt marknadsföringsansvar vid de etableringar som sker för att säkerställa linjens framtida fortlevnad.

10. Verka för snabba, hållbara resor med alla trafikslag inom både stad och arbetsmarknadsregion.

Ja, genom klustrets kärnuppdrag finns stora möjligheter att bidra till frågan.

- Goteborg.com är den officiella portalen för besökare och genom denna kommuniceras bland annat möjligheterna till att transportera sig i staden och arbetsmarknadsregionen på ett hållbart sätt.

Företagsklimat

16. Arbeta aktivt med attityder till och förståelse för företag och företagande hos politiker och tjänstemän.

Ja, genom klustrets kärnuppdrag, finns stora möjligheter att bidra till frågan.

- Göteborg & Co har tillsammans med stadens nämnder och styrelser samt med övriga relevanta myndigheter under lång tid utvecklat en samverkan i syfte att förenkla för arrangörer av möten och evenemang. I det arbetet ingår att kontinuerligt förstärka förståelsen för besöksnäringens villkor och behov. Bolagets funktion evenemangslotsen och samverkansplattformen Nålsögat är viktiga strukturer i detta arbete. I förhållande till BRGs företagslotsar kan Göteborg & Co komplettera sina kontaktytor för att säkerställa sitt uppdrag.

Innovationskraft

23. Satsa aktivt på kreativa näringar som katalysator för innovation.

Ja, genom klustrets kärnuppdrag, finns stora möjligheter att bidra till frågan.

- Klustret bidrar genom sitt grunduppdrag till att skapa en attraktiv, levande stad att leva och verka i samt att besöka. Ett sådant klimat är en god grogrund för etablering av kreativa näringar. Inom klustret utvecklas även initiativ som gynnar näringens utveckling och innovationsförmåga, exempel är nyetableringar inom exempelvis mode, musik och gaming.

Synpunkter på genomförande och uppföljning

Göteborg & Co anser att man bör överväga att låta den årliga uppföljningen av programmet som beskrivs på sidan 5, ske inom ramen för ordinarie uppföljningsarbete i enlighet med stadens riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll. På detta sätt minskar man administration och skapar ett naturligt sammanhang till bolagets uppföljning gällande övrig verksamhet. Stadens nämnder och styrelser har redan i dagsläget ett antal tillfällen att förhålla sig till då uppföljning sker i olika syften och ändamål. Ytterligare en separat rapportering av detta slag riskerar att vidare utsträckning fragmentera stadens uppföljningsarbete.

Vilka ser ni som de mest avgörande faktorerna för att programmet ska leda till handling?

En generell förutsättning för att de mål som presenteras i översikt bilden ska kunna realiseras är att det existerar frihet och handlingsutrymme för dessa frågor på tjänstemannanivå som i ett senare skede kan övergå i ett mer systematiskt arbete. Programmet föreslås kompletteras med ett resonemang kring hur staden ska förhålla sig till samspelet mellan de mer övergripande systematiska förutsättningarna för näringslivsutveckling och förutsättningarna på tjänstemannanivå, d.v.s. dess möjligheter till initiativtagande, innovativa lösningar och rörelsefrihet i frågan.

Bolaget önskar även att programmet berör möjligheterna till samverkan mellan delansvariga bolag och nämnder inom samma strategiska utvecklingsområden för att utbyta erfarenheter och uppnå synergier i det fortsatta arbetet med näringslivsutveckling. För att inte tappa fart bör ett sådant utbyte med fördel ske löpande, till skillnad från att exempelvis avhandlas i programmets uppföljningsarbete.

Bilagor

Bilaga 1 Remissfrågor och Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program

Expedieras

Business Region Göteborg